

טלטול איסור עם היתר

מחתה שיש בה גחלים ואפר, והכינו את האפר מערב יום טוב לכסות בו רוק או צואה ביום טוב, מאחר שהאפר אינו מוקצה, מותר לטלטל את כל הכלי, אף על פי שהגחלים שבו מוקצים.

אבל שיורי יין של נוכרים חמורים יותר, משום שהם אסורים בהנאה, ולכן אין לטלטל אותם, גם כשיש עימם דבר היתר^א.

חימום מים לרחיצה

לדעת בית שמאי – התירה תורה מלאכות ביום טוב, לצורך אכילה בלבד, ולא לצורך שאר הנאות, ולכן **אסור** לחמם ביום טוב מים שראויים לרחוץ בהם בלבד ולא לשתיה. אמנם כשהם ראויים לשתיה, ומחמם אותם לשתיה, רשאי להרבות מים, שיהיו לו גם לרחוץ בהם אפילו רגליו [וכל שכן פניו וידיו].

ולדעת בית הלל – התירה תורה מלאכות ביום טוב גם לצורך שאר דברים השווים לכל נפש, ובכלל זה רחיצת פניו ידיו ורגליו, ולכן **מותר** לחמם מים לצורך זה. אבל לחמם מים לרחיצת כל גופו, אסור, שאין זו הנאה השווה לכל נפש.

^א ואם תאמר, מה ענין זה אצל זה, דלמא מחתה שאני, שיש בו דבר המטלטל, כגון קטמא, שראוי לכסות בו צואה או רוק, אבל בלא קטמא לא שרי, משום דהוי בסיס לדבר האסור, ואם כן הכא בכוס שיש בו דבר שאסור לטלטלו, לא. (א) ויש לומר דהכי נמי מדמה, שבכל אחד יש בו חדא לטיבותא וחדא לריעותא, והכא הכוס שרי לטלטל, ומה שיש בתוכו אסור, וגבי כנונא יש בתוכו דבר המותר, והכנונא עצמו אסור לטלטל, דמלאכתו לאיסור, והכי פירושו כי היכי דמטלטל כנונא אגב קטמא, הכי הוה לן לטלטל השיורין עם הכוס. ואין נראה, דלפום רהיטא משמע דהא דקאמר מטלטלין כנונא אגב קטמיה, לאו מכח הקטמא, אלא היינו לצורך גופו ולצורך מקומו, ולא דמי לכוס, ואם כן, אף כי הוי מלאכתו לאיסור שרי לטלטל. (ב) אלא נראה דטיבותא דכוס הוי משום דשיורי כוסות גריעי טפי, וראויין להתבטל אגב הכוס, כמו שברי עצים אגב קטמא. (ג) ורבינו תם פירש, דלא מקרי בסיס לדבר מועט שאינו נקבע כגון שברי עצים ושיורי כוסות, ודאמרינן דבעינן קטמא, היינו משום שמטלטל שברי עצים תוך הכנונא, והיה לו לנערם, אבל אי איכא קטמא, לא היה יכול לנערם שלא יפול הקטמא, וכל שכן שיורי כוסות, אף על גב דליכא היתר עמהן, מכל מקום שרו לטלטל אגב כסא, לפי שאי אפשר לנערם.